„UNDA TINERETULUI”: FORME NOI ÎN EMISIA TELEVIZATĂ A TIMPULUI (1987 – 1991)

Boris PARFENTIEV,
doctor în istorie,
conferenţiar universitar

O pagină aparte în istoria Televiziunii din Moldova, care în anul 2018 împlineşte 60 de ani de activitate, o constituie ciclul de emisiuni „Unda tineretului”, care se deosebea de alte cicluri prin forme noi, mai libere de expunere a subiectelor din realitatea timpului şi a fost prima emisiune care a întrodus principiul „legăturii directe” cu telespectatorii. Iată ce relata în luna mai 1987 **Eugen Rusu**, redactor-şef al Redacţiei emisiunilor pentru copii şi tineret*: „Astăzi jurnaliştii îşi schimbă tonul în discuţia cu publicul telespectator. Laude deşarte şi spoială falsă avem mai puţină în emisiuni. Despre tineret – concret, cu toate cerinţele şi aspiraţiile lui reale; căi de soluţionare a problemelor stringente; intransigenţă faţă de morala dublă; preferinţă formelor active de organizare a emisiunilor. Redacţia a pregătit o serie de emisiuni după principiul „legăturii directe”, la care au posibilitatea să participe nemijlocit şi telespectatorii, telefonând direct în studio... Dar, pe lângă neajunsuri, să căutăm şi lăstarii noului, lăstarii restructurării, experienţa avansată. Să nu prevaleze patosul acuzării, dar şi priceperea de a te orienta în situaţia creată, de a da dovadă de curaj, de principialitate De lozinci şi apeluri deşarte astăzi nimeni nu are nevoie”* [1].

O Plenară a CC al PCUS din vara anului 1987 a pus problema democratizării societăţii ca o condiţie decisivă a restructurării în Uniunea Sovietică. Redacţia emisiunilor pentru tineret s-a folosit din plin de deciziile luate la plenară pentru a se debarasa de formele tradiţionale, învechite de emisie, de osanalele aduse partidului comunist, de propaganda teoriei marxist-leniniste, de interminabilele subiecte televizate despre întrecerea socialistă etc.

La 19 septembrie 1987 începe epopeea „Undei tineretului” într-o variantă nouă. Inaugurând ciclul, **Eugen Rusu** schiţa caracteristicile şi specificul emisiunii:*„Unda tineretului” e o*

emisiune principial nouă nu numai ca formă, dar şi ca esenţă – după atitudinea faţă de oglindirea importantelor probleme vitale care îi frământă pe cei tineri. În al doilea rând – întreaga emisiune de 1,5 ore va fi difuzată după principiul legăturii directe a prezentatorilor şi participanţilor la emisiune cu telespectatorii. Aceştia vor avea posibilitatea să pună orice întrebare şi să participe la discuţii, sugerând teme pentru viitoarele emisiuni, întreţinând scurte convorbiri cu oameni interesanţi şi interpreţi îndrăgiţi invitaţi în studio. Ca tematică – variate: toate sferele vieţii tineretului, toate categoriile de vârstă. Materialele să fie interesante, dinamice, laconice şi emoţionale. Elementul artistic va fi o primă condiţie a materialelor pregătite pentru programul în cauză. Emisia – joi, 21.40, iniţial 2 ori pe lună, apoi săptămânal." [2]

Vom menţiona, că deja cea de-a doua emisiune a „Undei tineretului" în variantă nouă a inclus în emisie directă studioul mobil de televiziune, plasat în faţa Teatrului Academic de Operă şi Balet, fapt ce a permis tuturor doritorilor de a veni în faţa camerelor video şi de a adresa întrebări invitaţilor din studio, de a se expune pe problemele puse în discuţie – beţia şi narcomania în rândurile tineretului. De facto, pentru prima dată telespectatorul moldovean a obţinut posibilitatea de a ieşi în faţa camerei video şi să spună ce-l doare, fără ca să fie în prealabil verificat, cenzurat. Includerea telespectatorului în emisie a fost facilitată de comunicarea bidirecţională, stabilită încă de la prima emisiune: telefonul a devenit un element indispensabil în studio şi telespectatorii aveau posibilitatea să sune şi să pună întrebarea ce apărea după vizionarea subiectului precedent şi, mai important, e că putea obţine instantaneu răspuns.

Ceva mai târziu, după luna octombrie 1987, când Televiziunea Centrală de la Moscova a pus pe post vestita emisiune „Взгляд" („Opinia"), unii recenzenţi afirmau că „Unda tineretului" e o clonă a emisiunii moscovite, uitând de faptul că „Unda tineretului" într-o nouă variantă – în emisie directă, cu intervenţiile telespectatorilor, într-o manieră degajată a prezentatorilor de a se expune, a ieşit în emisie cu o lună înainte de programul rusesc.

Vom consemna, redacţiile emisiunilor pentru tineret în întreg spaţiul sovietic se manifestau ca promotori ai noilor forme de emisie. Spectatorul sovietic era obosit de oficialitatea, declarativitatea, conservatismul, ideologizarea, plictiseala programelor televizate şi visa la emisiuni de liberă conversaţie, dialog în emisie directă, discuţii deschise, neconstrânse de un cadru strict de norme şi de tradiţii ale ideologiei comuniste.

Prima emisiune „Unda tineretului" în variantă nouă a fost moderată de **Sandu Osadcenco**, care a devenit un interlocutor interesant nu numai ca prezentator oficial al televiziunii de stat, ci şi o persoană concretă, simpatizată, pentru faptul că vorbea despre lucruri, fenomene, procese ce-i preocupau pe toţi conaţionalii. Metaforic exprimându-ne, prin fiecare emisiune a „Undei tineretului" realizatorii ei extindeau spaţiul libertăţii în sociatate. Încercările îndrăzneţe pentru timpul respectiv de a aduce adevărul despre viaţa oamenilor care munceau în câmp sau la strung, despre privilegiile nomenclaturii comuniste, despre copiii străzii, despre catastrofa atomică de la Cernobâl, războiul din Afganistan, conflictele naţionale din spaţiul sovietic şi alte mostre din realitatea Uniunii Sovietice se bucurau de un interes sporit în rândul telespectatorilor. Se făcea publicistică politică în interesul cetăţenilor, dar care supăra conducerea de partid şi realizatorii emisiei pentru tineret în frunte cu şefii redacţiei au încasat mai multe avertizări şi mustrări pentru curajul de care au dat dovadă. Colaboratorii redacţiei emisiunilor pentru tineret şi-au dat seama că evitarea problemelor sociale acute semnifica pierderea încrederii publicului spectator şi, deşi „Unda tineretului" era întitulată ca o emisiune artistico-publicistică, în mare parte s-a renunţat la spectacolul de divertisment în favoarea unor probleme sociale mai grave din societate.

În anii 1988-1990, emisiunea „Unda tineretului" în mod constant se clasa în numărul primelor trei programe ce se bucurau de popularitate şi erau vizionate de majoritatea telespectatorilor – aşa indicau studiile sociologice realizare de Serviciul de investigaţii sociologice ce activa în cadrul instituţiei.

Temele primelor emisiuni ale „Undei tineretului" în variantă nouă ţineau de procesele restructurării, de rolul organizaţiei de

tineret – comsomol (uniunea comunistă a tineretului) în viaţa societăţii, de problemele asociate cu beţia şi, pentru prima dată, de narcomanie în rândul tinerilor, care până atunci era o temă tabu, despre problemele şcolii superioare, care trecea printr-o reformă... În decembrie carul mobil de reportaje a fost instalat în incinta Centrului republican al tineretului „Iu. Gagarin", microfonul fiind oferit tineretului de creaţie din Moldova. Emisiunile evocau un interes sporit datorită temelor desemnate şi nu în mai mică măsură graţie pluralismului de opinii – element nou în practica audiovizualului timpului, expunerii neîngrădite a opiniilor diferite, dar şi a muzicii moderne, a rok-ului social din repertoriul interpreţilor consacraţi, dar nerecunoscuşi de autorităţi – Iurii Şevciuc, Boris Grebenscikov, Victor Ţoi şi alţii, care încă un an-doi în urmă erau interzişi la televiziunea sovietică. Ceva mai târziu „Unda tineretului" va fi prima emisiune a Televiziunii din Moldova care va pune pe post faimoasele melodii ale cenaclului „Flacăra" – un veritabil fenomen cultural românesc, care s-a desfăşurat între anii 1973 şi 1985, condus de poetul Adrian Păunescu. Telespectatorul moldovean a obţinut posibilitatea de a-i cunoaşte şi aprecia pe Ştefan Hruşcă, Vasile Şeicaru, Victor Socaciu şi alţii cu mostrele sale de cultură nonconformistă.

În luna august 1987, la Televiziunea din Moldova a fost pusă pe post o nouă emisiune, întitulată „Telecolaj" – un program artistico-publicistic, realizat de către jurnaliştii **Iurie Tăbârţă** şi **Gheorghe Corman** (regia **Anatolii Ignatenco** şi **Marina Sabadâri**). În adnotarea pentru prima emisiune se specifica „caracterul neobişnuit al formei, actualitatea subiectelor, îmbinarea reuşită a publicisticii cu artisticul, cognoscibilitatea şi atractivitatea" şi că „toate acestea vor atrage atenţia telespectatorului [3]. În cadrul acestei emisiuni exista rubrica „Telering", la care erau invitate persoane responsabile din domeniile politic, economic, cultural, intervievaţii fiind supuşi unui „bombardament" cu întrebări, multe din care deloc nu erau pe placul eroilor emisiunii, însă care trezeau interesul spectatorilor.

Între „Unda tineretului" şi „Telecolaj" exista o concurenţă latentă, care într-o bună măsură a fost un eficient „motor", ce punea în mişcare spiritul creativ al echipelor de creaţie, impunându-le să

caute idei noi de organizare a emisiei. De altfel, concurenţa era un fenomen nou atât pentru echipele de creaţie, cât şi pentru întreaga societate din acele timpuri.

Chiar din primele ediţii „Unda tineretului" a demonstrat că noile forme de publicistică personalizată (de autor) are perspective bune. Până la perestroica-restructurare nu se permitea ca jurnalistul să se dea cu părerea referitor la fenomenele din societate, insistânu-se că există hotărârile de partid, care se considera „cinstea şi sovestea poporului" şi toate tezele căruia se cerea să fie strict respectate.

Începând cu 1 ianuarie 1988, autorul acestor rânduri a fost numit redactor-şef al Redacţiei emisiuni pentru tineret. Întrebat de un jurnalist al săptămânalului „Programele televiziunii şi radiodifuziunii" care vor fi schimbările în noul an în cadrul programului „Unda tineretului" cu un nou redactor-şef, a urmat răspunsul*: „Se va schimba... periodicitatea. Dacă în anul 1987 „Unda tineretului" apărea de două ori pe lună, apoi în anul 1988 va ieşi săptămânal, durata – o oră şi jumătate. Neschimbat va rămâne principiul realizării emisiunii – legătura directă cu studioul, ca fiind o formă mai democratică şi răspunzând într-o măsură mai mare spiritului restructurării. Principalul în cazul emisiunii „Unda tineretului" este contactul cu auditoriul, care întotdeauna ne poate corecta, sugera noi idei. Tocmai din acest motiv ne şi ţinem de principiul „legăturii directe cu studioul". Există telefoanele noastre permanente la care telespectatorii ne pot suna atât în timpul emisiunii, cât şi până la difuzarea ei, adresându-ne orice întrebare referitor la problema abordată, participând la discuţie, sugerându-ne teme pentru viitoarele discuţii, exprimând doleanţe..."* [4].

Temele puse în discuţie cu tineretul (şi nu numai cu tineretul) erau din cele mai acute la acea dată: „Tânărul muncitor în noile condiţii economice", „Angajarea în câmpul muncii a celor întorşi recent din închisoare", „Tineretul şi vectorul spiritului activ", „Locul tineretului în procesele restructurării", „Azi dublor – mâine conducător" – o iniţiativă a organizaţiei tineretului din Moldova ş.a.

Încă în una din primele emisiuni ale anului 1988 a fost inaugurată „Sala de recepţie a „Undei tineretului", scopul căreia era să răspundă la apelurile telefonice şi scrisorile tinerilor din republică, ajutându-i să-şi rezolve problemele. Şi deja în luna aprilie redactorul-

şef raporta în ziarul teleradiodifuziunii despre cele efectuate în cadrul noii rubrici:*„Au fost ajutaţi mai mulţi tineri, fapt invocat în emisiunea din 24 aprilie, în care au fost aduse exemple concrete de soluţionare a problemelor unor tineri din Chişinău, Ocniţa, Bălţi...”* [5].

Esenţa trecerii la noi forme de emisie era şi în următorul fapt: în locul numeroaselor cicluri de emisiuni şi rubrici dedicate problemelor tineretului şi risipite pe întreaga reţea de difuzare/grilă de emisie, era editat un singur program săptămânal de 1,5 – 2,5 ore, sub genericul „Unda tineretului”, având pentru el o zi şi o oră fixă – joia la 21.50.

Se discuta şi despre conflictele din colectivele de muncă, care se iscau în noile condiţii de gospodărire şi care după dramatismul lor nu cedau celor mai cunoscute opere teatrale. Se puneau în dezbatere şi temele „Tineretul şi ecologia”, „Tineretul de la sate: probleme şi soluţii”, „Instituţiile de culturalizare şi odihna tineretului”. Mai nou erau şi subiectele despre tineretul de peste hotare. O altă temă importantă pentru acea dată, dar care rămâne actuală pentru toate timpurile – propovăduirea sentimentului de pietate pentru glie, dragostea pentru plaiul natal... Aducem câteva rânduri din adnotarea emisiunii cu titlul „A fi stăpân pe pământ” din 28 iulie 1988:*„Ce înseamnă a fi stăpân pe pământ, a purta răspundere de toate ce se întâmplă în jurul nostru - la aceste întrebări vom încerca să răspundem. Grupul de creaţie a „Undei tineretului” a vizitat raioanele Făleşti, Donduşeni, Ocniţa, Râbniţa ş.a., unde s-a întâlnit cu membrii colectivelor de muncă, tineret. Ei au vorbit despre creşterea responsabilităţii, despre iniţiativă şi piedici de care se lovesc, despre poziţia activă de viaţă, despre noile forme de gospodărire, despre afirmarea omului – stăpân şi alte probleme ce-i frământă pe cei tineri”* [6]. Un sondaj sociologic complex realizat în primele luni ale anului 1988 de către Serviciul sociologic al Teleradiodifuziunii moldoveneşti şi care avea ca scop să afle atitudinea publicului spectator faţă de emisiunile pentru tineret, i-a acordat „Undei tineretului” 93 de procente de voturi de la telespectatorii în vârstă de la 15 şi până la 30 de ani. Redactorul-şef al Redacţiei emisiuni TV pentru tineret aşa explica popularitatea „Undei tineretului”:*„Forma de emisiune pe care am ales-o şi o*

considerăm astăzi ca fiind cea mai potrivită pentru tineret e subiectul-video scurt (de numai 5 minute), emoţional, abordând probleme acute, dându-ne posibilitatea să schiţăm chestiunea doar prin câteva creionări, dezvăluind sugestiv în faţa publicului telespectator situaţia creată. ...În prezent toate materialele de problemă sunt expediate, după ce au fost difuzate, în instanţele respective şi ne străduim să informăm publicul nostru spectator în fiecare lună despre măsurile luate. Altceva e că unele răspunsuri sunt de dragul răspunsului. În asemenea cazuri ne străduim să revenim la cele abordate. Telespectatorii au reacţionat activ la noua rubrică „Sala de recepţie a „Undei tineretului". Mulţi ne telefonează, ne roagă să-i ajutăm în rezolvarea problemelor. Unor astfel de rugăminţi le acordăm cea mai mare atenţie. Deseori ne deplasăm pe adresele indicate de telespectatori. Ţinem cont de opinia lor şi la planificarea tematicii viitoarelor emisiuni" [7]. Vom aminti, că numele de familie ale telejurnaliştilor şi moderatorilor „Undei tineretului" **Sandu Osadcenco, Alexandru Suprun, Serghei Tcaci, Ludmila Ţurcanu, Galina Furtună, Valeriu Postică** au devenit pe larg cunoscute în republică, ei fiind recunoscuţi în stradă, iar mai multe răvaşe la redacţie soseau nemijlocit pe numele lor cu rugămintea de a se întâlni şi a-i ajuta în soluţionarea problemelor. Era un însemn de credinţă în posibilităţile televiziunii de a interveni în favoarea cetăţeanului simplu, numit şi „de rând".

Colectivul redacţiei emisiunilor pentru tineret nu contenea în căutările de noi forme de emisie, fiecare an nou aducând schimbări. În unul din primele numere ale săptămânalului „Programele televiziunii şi radiodifuziunii moldoveneşti" din anul 1990 citim:

„Atenţie – experiment. De joi, 18 ianuarie, la „Unda tineretului" se adaogă un calificativ nou – videocanal. Şi va începe mult mai devreme – 19.30 şi va dura...

- *...poate chiar până hăt după miezul nopţii* – ne informează redactorul-şef al emisiunilor pentru tineret. *Toată seara e la dispoziţia noastră (cu o întrerupere pentru programul informativ). În această primă probă a noastră, pe lângă legătura directă telefonică cu studioul, în care la acea oră se vor găsi unele din cele mai indicate personalităţi, vom mai avea o serie de videoînregistrări din cele mai „fierbinţi" puncte ale republicii, precum şi un „microfon*

liber" lângă monumentul lui Ştefan cel Mare, unde către ora 19.30 sunt invitaţi toţi doritorii" [8].

Lărgindu-şi spaţiul de emisie în direct, sub formă de videocanal, realizatorii "Undei tineretului" nu renunţă nici la tradiţia înregistrării unor subiecte din timp, ceea ce permitea să se pregătească emisiuni mai profunde, mai gândite şi mai concentrate, fără repetări inutile şi elemente secundare. Fiecare din cele două forme şi principii de realizare – pe viu şi în imprimare – îşi aveau priorităţile sale, însă ambele exprimau starea reală de lucruri din republică şi din ţara numită URSS (Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste). La editarea ciclului "Unda tineretului" în format nou şi-au adus obolul şi cunoscuţii regizori de televiziune **Gheorghe Lozovanu, Alexandru Suprun, Valentina Cecoltan, Slaviana Usenco, Natalia Andrieş, Vera Lesnic ş.a.**

În una din emisiunile "Undei tineretului" din iulie 1990 unii reprezentanţi ai puterii insistau că emisiunea trebuie să reflecteze numai problemele tineretului şi n-ar trebui să se refere la viaţa oamenilor din alte categorii de vârstă, spre exemplu, a oamenilor în etate. Prezentatorii ediţiei au insistat totuşi pe formula că nu există doar probleme ale tineretului - problemele sunt ale întregii societăţi. Au fost aduse mesaje din scrisorile sosite la redacţia emisiunilor pentru tineret, semnatarii cărora, cetăţeni de diferite vârste, considerau că cele mai importante sunt problemele inflaţiei, securităţii sociale şi juridice, şomajului galopant, lipsei locurilor de trai (locuinţe, cămine) ş.a.

Însă, democratizarea conţinuturilor emisiei televizate se desfăşura în condiţiile unei agravări considerabile a situaţiei economice din republică, a unui deficit de mijloace financiare, ceea ce a dus la o reducere a timpilor de emisie, Televiziunea fiind pe post dimineaţa între orele 7.00 – 10.00 şi seara: 17.00 – 24.00. Timpul redus de emisie nu a scos din grilă „Unda tineretului". Iată ce scria autorul acestor rânduri la începutul anului 1991 din postura de redactor-şef al programelor pentru tineret:*„Unda tineretului a intrat în cel de-al patrulea an de existenţă, susţinută ca nici odată de scrisorile telespectatorilor. În anul 1990 ne-au sosit peste 3 mii de răvaşe. Or, scrisorile ne servesc drept prim argument, că nu face să renunţi la un ciclu de emisiuni cu priză la telespectatori... Deşi,*

bineânţeles, schimbări vor surveni. Vor apare rubrici noi – „Business-club", „Femida-club", „Adolescent-club" ş.a., adică vom lărgi aria tematică. Vom vorbi şi despre sentimentul responsabilităţii celor tineri faţă de viitorul ţării, şi de ceea ce ţine de spiritualitate – morală, etică, estetică, şi despre oameni întreprinzători... Nu vom uita nici despre temele actuale – problemele tineretului de la sate, ecologia, tânăra familie în situaţia de astăzi, caritatea ş.a. Vor fi şi concursuri, şi victorine..." [9].

Şi în condiţiile economice vitrege Redacţia emisiunilor pentru tineret era în căutarea unor noi forme de emisie care ar veni în ajutorul unor categorii social defavorizate. Printre aceste categorii erau şi tinerii veterani ai războiului din Afganistan. La 9 februarie 1991, într-o zi de sâmbătă, pentru prima dată la Televiziunea Moldovei a fost organizată o Zi a caritătii. Originalitatea manifestaţiei rezida în faptul că acea zi de binefacere a fost planificată în aşa mod că, practic, nu a lipsit telespectatorul de emisiunile tradiţionale ale unei zile de odihnă. Au fost 5 intervenţii în programul zilei, pe parcursul cărora au vorbit câteva zeci de tineri, cărora le-a fost dat să treacă prin focul războiului din Afganistan. Scopul principal al acestei acţiuni a fost de a atenţiona cetăţenii republicii şi organele de resort asupra problemelor cu care se confruntau ostaşii „afgani", invalizii din acel război, familiile celor căzuţi. S-a accentuat asupra necesităţii ocrotirii drepturilor sociale în perioada de trecere la economia de piaţă, a unei atitudini „mai omeneşti" faţă de durerile tinerilor veterani de război. Totodată, au fost adunate din donaţii circa 100 mii de ruble, preconizate pentru construcţia unui Centru republican de reabilitare, organizarea unor întreprinderi pentru foştii ostaşi „afganezi", ajutorarea copiilor rămaşi orfani. Iniţiator şi redactor-coordonator al acestei manifestaţii a fost jurnalista **Valeria Dascăl,** care mai apoi s-a făcut cunoscută şi ca autoare a unui ciclu de materiale publicistice, întitulate „Schiţe vieneze" şi publicate în „Literatura şi Arta", dar şi a mai multor cărţi cu scrieri proprii.

O altă telejurnalistă care a activat în cadrul proiectului „Unda tineretului" este şi **Ludmila Barbă-Ţurcanu,** astăzi cunoscută autoare şi moderatoare, care din 2004 realizează emisiunea "Vector European" la postul public de televiziune

Moldova 1. Readucem aici cele relatate de dânsa într-un interviu acordat, pentru TRM.MD, cu ocazia aniversării a 58 de ani de activitate a postului public de televiziune Moldova 1: „Era 1 septembrie 1988, al treilea an de „perestroikă", când am trecut pragul TV Moldova 1, în calitate de jurnalist, reporter. Eram proaspătă absolventă a Facultăţii de Jurnalism a Universităţii „M. Lomonosov" din Moscova. Era cea mai frumoasă şi cea mai libertină perioadă din istoria spaţiului, pe atunci, încă sovietic. Era perioada marcată de valuri ale renaşterii naţionale, când speranţele noastre pentru libertate dădeau peste margini. Aveam în suflet sentimentul că putem schimba totul, că puteam schimba destinul Moldovei şi al moldovenilor. Cred că am avut un mare noroc de a deveni parte a unui colectiv de „revoluționari" în frunte cu Boris Parfentiev – cel al Redacţiei emisiuni pentru tineret şi copii. Împreună cu ziarişti şi regizori experimentaţi, precum Galina Furtună, Sandu Osadcenco, Valeriu Postică, Serghei Tcaci, Alexandru Suprun, Gheorghi Lozovanu şi alţii, realizam emisiunea „Unda Tineretului". Îmi amintesc şi primul reportaj – era de la o întrunire sportiv-patriotică, în care, îmbrăcată în formă sportivă, alături de participanţi, am trecut toate etapele competiţiei. În scurt timp am devenit şi unul dintre moderatorii acestui proiect. Prima emisiune moderată de mine în parteneriat cu Sandu Osadcenco şi Valeriu Postică am început-o stând pe cap. În acest mod doream să-mi exprim profunda nedumerire: de ce Moldova, care se plasa pe locul I în Uniunea Sovietică după numărul de persoane ce locuiau în cămine, era obligată să contruiască în Siberii blocuri de locuit predate la cheie. Acum este un lucru obişnuit să vezi reporterii, jurnaliştii să se deghizeze, să facă diverse trucuri, pe atunci, însă, acţiunile mele i-au surprins sau chiar şocat pe mulţi. Jurnalistul TV, al singurului post de televiziune din Moldova, avea un statut aparte, nu-şi putea permite o altă vestimentaţie, decât cea oficială, un comportament care nu se încadra în tiparele stabilite prin birourile responsabililor de controlul mass-media" [10].

Treptat, însă, „Unda tineretului" se distanţează de formatul numit *videocanal* ce cuprindea câteva ore de emisie şi se fărâmiţează în mai multe ediţii cu un cronometraj mai mic, planificate în diferite zile ale săptămânii, la diferite ore, ceea ce a redus numărul

telespectatorilor, care erau obişnuiţi cu ziua şi ora constantă de începere a programului pentru tineret.

Pe parcurs de mai multe decenii de putere sovietică jurnalismul era în supunerea partidului comunist şi ideologiei marxist-leniniste. Reglementarea rigidă şi dogmatică a tuturor aspectelor activităţii mass-media – începând de la politicile editoriale promovate, conţinutul informaţiei şi terminând cu formele de expunere, metodele de distribuţie a mesajelor publicistice, -- erau realizate, înfăptuite sub controlul aspru al partidului-stat, televiziunea, radioul, presa scrisă îndeplinind atribuţiile promovatoare de agitaţie şi propagandă a ideologiei marxist-leniniste şi a hotărârilor de partid. Televiziunea, care se bucura de cea mai mare popularitate în rândurile cetăţenilor, crea o imagine distorsionată a realităţii. Dar şi în acele condiţii vitrege pentru libertatea de exprimare, cu numeroase tabuuri pentru mai multe aspecte ale vieţii politice, sociale, economice, jurnaliştii, în marea lor majoritate, printre ei şi acei care au colaborat la „Unda tineretului", au căutat să-şi îndeplinească cu fidelitate datoria profesională şi au luptat pentru echitate, justeţe, dreptate, protejând cetăţeanul de rând de samovolnicia funcţionarilor de partid, birocraţilor din organele executive, susţinând acţiunile care aveau ca scop democratizarea societăţii şi remedierea vieţii oamenilor.

Referinţe bibliografice:

1. Săptămânalul "Programele TeleRadio" al Comitetului de Stat pentru televiziune şi radiodifuziune al RSSM (18 – 24 mai 1987, 16 – 22 septembrie 1987,10 – 16 august 1987,4 – 10 ianuarie 19880, 18 – 24 aprilie 1988,25 – 31 iulie 1988,9 – 15 mai 1988, 8 – 14 ianuarie 1990,7 – 13 ianuarie 1991);
2. *trm.md/ro/oamenii-televiziunii/oamenii-televiziunii-ludmila-barba/* (accesat 15 septembrie 2017).